

MATURA

MATURA 2024

USTNA

OPRACOWANIE PYTAŃ

PRZEGLĄDASZ DARMOWY
FRAGMENT PUBLIKACJI,
CAŁOŚĆ MOŻESZ KUPIĆ
W SKLEPIE:

baba
od polskiego

BABA OD POLSKIEGO

MAKBET

03

Wstęp

04

Ile powinna trwać wypowiedź na maturze ustnej?

05

Co muszę powiedzieć, aby mój kontekst został uznany za funkcjonalny?

06

Babo, masz jeszcze jakieś porady przed egzaminem ustnym?

07

Moralna odpowiedzialność za czyny

spis treści

PRZEGLĄDASZ DARMOWY
FRAGMENT PUBLIKACJI,
CAŁOŚĆ MOŻESZ KUPIĆ
W SKLEPIE:

08

Czy człowiek decyduje o własnym losie?

10

Jak władza wpływa na człowieka?

12

Rola postaci fantastycznych i zjawisk nadprzyrodzonych w utworze literackim

Codzienna powtórka lektur do matury w Story na Instagramie @babaodpolskiego

Grupa z darmowymi materiałami dla maturzystów na Facebooku @babaodpolskiego

Baba od polskiego

Jestem nauczycielką, oligofrenopedagogką, polonistką, dydaktyczką, podcasterką - a przede wszystkim tą, która bardzo lubi się uczyć i nauczać.

Przed Tobą zbiór opracowań tematów z „Makbeta” na maturę ustną w 2024 r. Opracowanie nie powstało po to, abyś uczył_a się na pamięć zdania po zdaniu – wiem, że to niemożliwe. Zamiast wkuwać na pamięć, skorzystaj z moich propozycji odpowiedzi, aby wiedzieć, o czym możesz powiedzieć w trakcie egzaminu. Chcę Cię zainspirować do tworzenia własnych wypowiedzi – obecna formuła matury ustnej daje taką możliwość, ponieważ w realizacji zadania musisz odnieść się do wybranego kontekstu. Może to być dosłownie wszystko – książka (także spoza listy lektur obowiązkowych), film, piosenka, dzieło sztuki, zagadnienie z zakresu filozofii lub psychologii, wydarzenie społeczne czy termin historycznoliteracki.

Każde opracowanie zawiera wszystkie elementy, które powinny się znaleźć w prawidłowej odpowiedzi:

- wstęp z postawioną tezą
- odwołanie do „Makbeta”
- odwołanie do kontekstu (niemal wszędzie jest to lektura obowiązkowa)
- podsumowanie wypowiedzi

Po wylosowaniu tematów będziesz mieć 15 minut na przygotowanie, a następnie w ciągu 10 minut będziesz musiał_a omówić oba tematy (jedno z listy pytań jawnych i drugie z puli pytań niejawnych). Teoretycznie nie ma żadnych dodatkowych wytycznych – tylko od Ciebie zależy, ile czasu poświęcisz na omówienie obydwu tematów.

Ważne jednak, aby zmieścić się w czasie 10 minut i odnieść się do wszystkich elementów polecenia. Zalecam podzielenie przysługującego czasu na dwie części trwające po 5 minut. Przed rozpoczęciem wypowiedzi spójrz na zegar i zapisz na kartce godzinę, o której musisz poruszyć drugi temat.

Ile powinna trwać wypowiedź na maturze ustnej?

Nie przejmuj się, że na papierze Twoja wypowiedź wydaje się krótka. Wypowiedź ustna zawsze trwa więcej, niż może się wydawać (wynika to z faktu, że umiemy bardzo szybko czytać).

Lista jawnych zadań w części ustnej egzaminu maturalnego z języka polskiego (CKE):

**PRZEGLĄDASZ DARMOWY
FRAGMENT PUBLIKACJI,
CAŁOŚĆ MOŻESZ KUPIĆ
W SKLEPIE:**

Czym jest kontekst? Najprościej mówiąc, jest to informacja SPOZA lektury, która rzuca nowe światło na omawiany temat lub stanowi uzupełnienie tego, o czym mówisz. W moich propozycjach odpowiedzi szeroko zarysowuję kontekst, aby nikt nie miał wątpliwości, że został on zrealizowany.

Nie chodzi o to, aby powiedzieć, że podobny motyw pojawił się w lekturze X – zamiast tego możesz powiedzieć na przykład, że podobny motyw pojawił się w lekturze X, ale został inaczej zrealizowany, później natomiast musisz powiedzieć, w jaki sposób i co z tego wynika w kontekście tematu pracy.

Co muszę powiedzieć, aby mój kontekst został uznany za funkcjonalny?

Równie dobrze kontekst może być także jednym zdaniem, wówczas jednak ważne jest, aby wycisnąć z kontekstu jak najwięcej – Twoje zdanie musi być mocne i stanowić ISTOTNE uzupełnienie wypowiedzi.

Aby uniknąć wątpliwości, możesz wprowadzić kontekst słowami „Uważam, że istotnym kontekstem uzupełniającym omawiany temat jest...” – dzięki temu zaznaczasz, że wprowadzasz kontekst (i nikt nie ma wątpliwości).

Babo, masz jeszcze jakieś porady przed egzaminem ustnym?

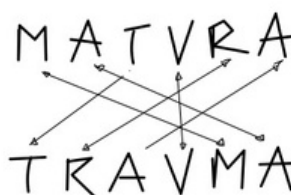
Jestem tym typem człowieka, który stresuje się ważnymi wydarzeniami i boi się, że o wszystkim zapomni. Zawsze staram się zrobić backup na wypadek czarnej dziury – mam milion pomysłów na minutę, ale dość szybko o nich zapominam, jednak umiem sobie z tym radzić i podzielę się z Tobą moją metodą.

W trakcie przygotowania do egzaminu napisz na kartce to, co chcesz powiedzieć. Nie pisz pełnymi zdaniami – będziesz mieć wówczas pokusę, żeby je przeczytać podczas egzaminu (a nie o to chodzi!). Zawsze rozpisuj sobie poniższy schemat i uzupełniaj go hasłowo:

- Teza:
- Argument:
- Przykład:
- Kontekst:
- Refleksja:

*Porzód
Babe*

życie to schemat:

W ten sposób zawsze będziesz mieć ściągawkę na wypadek czarnej dziury. Z takiej kartki możesz korzystać w trakcie egzaminu i nie wpływa to na obniżenie oceny!

Język polski, tak jak matematyka, wymaga stosowania wzorów.

Rola postaci fantastycznych i zjawisk nadprzyrodzonych w utworze literackim

Wstęp
(wprowadzenie):

Zjawiska nadprzyrodzone pojawiały się w teatrze już w czasach antycznych – Fatum ciężące nad bohaterami często podcinało skrzydła i determinowało los bohaterów bez względu na ich działania. W późniejszych epokach dramaty zaczęły być wzbogacane o inne zjawiska nadprzyrodzone – w tym o postaci fantastyczne. Połączenie świata fizycznego z metafizycznym miało na celu ujawnienie ukrytych intencji bohaterów (wgląd do podświadomości) lub wykazanie prawd moralnych (metafizyka była utożsamiana z boską sprawiedliwością).

Przykład z lektury:

PRZEGLĄDASZ
DARMOWY
FRAGMENT
PUBLIKACJI, CAŁOŚĆ
MOŻESZ KUPIĆ
W SKLEPIE:

Kontekst:

W sztuce Williama Szekspira postaciami fantastycznymi były trzy wiedźmy, które przepowiedziały przyszłość Makbeta i Banka – poinformowały ich, że Makbet zostanie królem Szkocji, a Banko, choć nie będzie władał państwem, spłodzi kolejnych władców. Choć znaczenie wiedźm w utworze nie zostało jednoznacznie wyjaśnione, ich rolę można interpretować jako odbicie marzeń bohaterów. Makbet, postać pełna ambicji, choć o łaskawym sercu (Lady Makbet czyniła z tego zarzut), w głębi duszy mocno pragnął tronu. Przepowiednia wiedźm jedynie dała początek usilnym przygotowaniom do przejęcia władzy – trzeba bowiem zauważyć, że Makbet zamordował króla Dunkana wyłącznie pod wpływem przepowiedni (oraz wynikających z niej działań jego żony). Przejęcie władzy nie odbyło się wskutek ingerencji nadludzkiej siły, lecz było konsekwencją działań Makbeta. Wiedźmy mogły więc uosabiać jego obsesję na punkcie władzy – manię, która w pewnym momencie osiągnęła punkt krytyczny.

W podobny sposób rolę postaci fantastycznych można interpretować w „Weselu” Stanisława Wyspiańskiego. W utworze pojawiali się bohaterowie będący uosobieniem podświadomości uczestników wesela – widmo zmarłego kochanka, błazen Stańczyk, Rycerz Zawisza, Hetman i Jakub Szela ujawniali skrywane przez gości tajemnice, a także ukazywali ich niemoc, apatię czy hipokryzję.

Rola postaci fantastycznych i zjawisk nadprzyrodzonych w utworze literackim

Zjawiska nadprzyrodzone mogą również służyć ukazaniu sprawiedliwości – takie działanie miało miejsce między innymi w „Balladynie” Juliusza Słowackiego. Tytułowa bohaterka, wyrodna córka, która podstępem przejęła władzę, trzykrotnie wydała na siebie samą wyrok śmierci. Ponieważ jednak była królową, a poddani nie wiedzieli, że ich władczyńni dopuściła się zabójstwa, tak naprawdę mogła być spokojna o swój los – władza ludzka nie miała bowiem narzędzi, aby dochodzić sprawiedliwości. Dlatego też Balladynę poraził piorun – element przyrody nieożywionej, alegoria ostatecznej sprawiedliwości, kat, który nie poddawał się władzy ludzkiej.

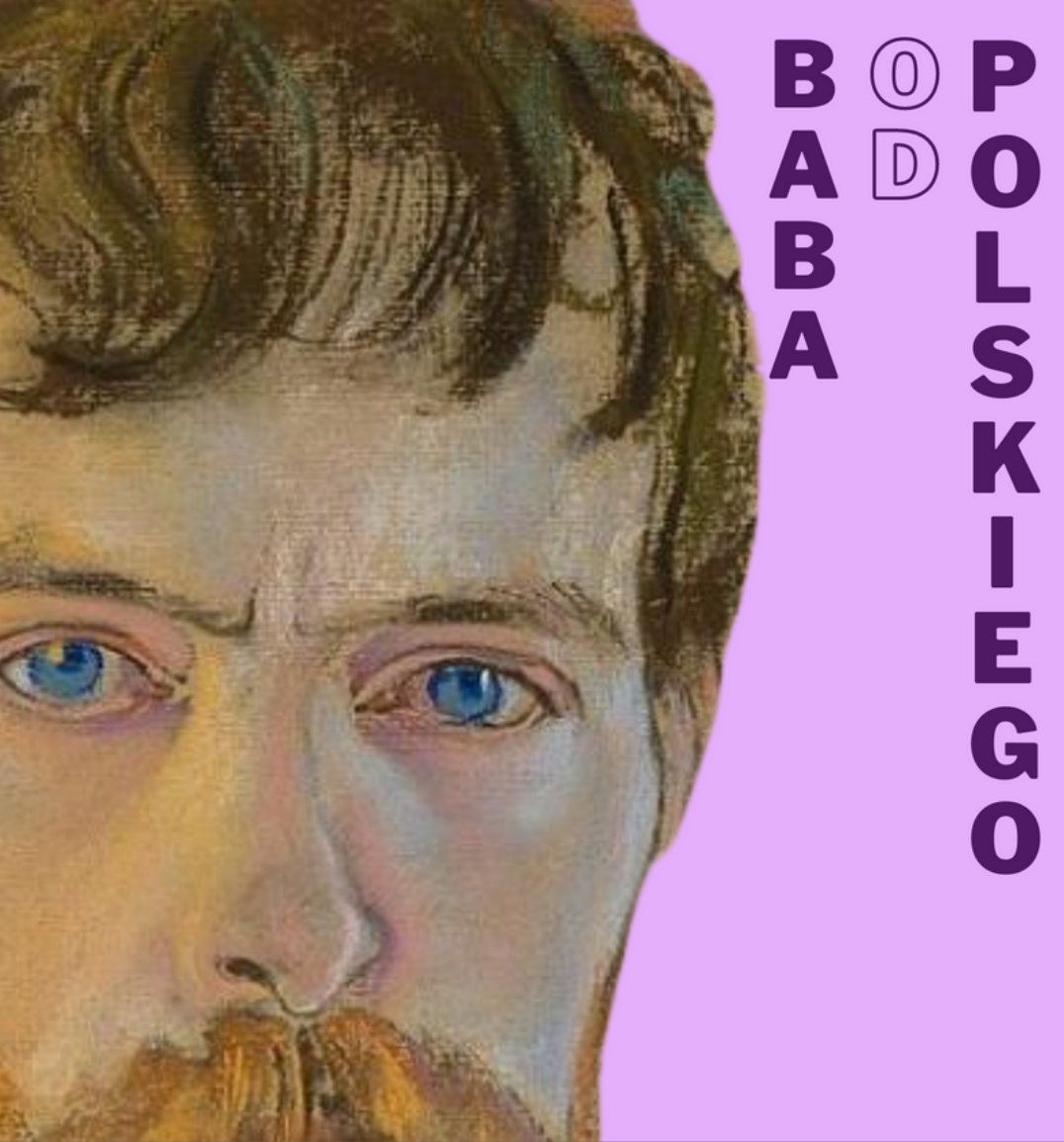
Zakończenie
(podsumowanie):

Świat metafizyczny nadaje określonym wydarzeniom dodatkowe znaczenia. Postaci fantastyczne, takie jak wiedźmy czy zjawy, zazwyczaj obnażały prawdziwe intencje bohaterów (to, co znajdowało się w ich podświadomości), natomiast zjawiska nadprzyrodzone symbolizowały boską sprawiedliwość – natura interweniowała wtedy, gdy władza ludzka była zbyt słaba, aby egzekwować uczciwość.

PRZEGLĄDASZ
DARMOWY
FRAGMENT
PUBLIKACJI, CAŁOŚĆ
MOŻESZ KUPIĆ
W SKLEPIE:

B A B A O D P O L S K I E G O

CHCESZ POGŁĘBIĆ SWOJĄ WIEDZĘ NA
TEMAT LEKTUR - POBIERZ DARMOWE
EBOOKI

WESELE

NOTATKI DO POWTÓREK PRZED EGZAMINEM

Wszystkie informacje zawarte w tym e-booku są chronione prawami autorskimi. Osoby, które wykupiły dostęp do pliku, mają prawo do korzystania z treści na własny użytek. Obowiązuje zakaz dalszego rozpowszechniania w części lub w całości treści znajdujących się w e-booku bez zgody Autorki.

Jeśli uważasz, że powinienam coś dodać - napisz na babaodpolskiego@gmail.com

Moja działalność w sieci (od 2015):
[@babaodpolskiego](https://www.instagram.com/babaodpolskiego)

Materiały edukacyjne:
www.babaodpolskiego.pl